NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2020/1135,

annettu 30 päivänä heinäkuuta 2020,

Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Kosovoon (*)*

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 33 artiklan ja 31 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 4 päivänä elokuuta 2016 päätöksen (YUTP) 2016/1338 ([1]), jolla jatkettiin Kosovoon nimitetyn Euroopan unionin erityisedustajan, jäljempänä 'erityisedustaja', toimeksiantoa ja nimitettiin Nataliya APOSTLOVA erityisedustajaksi Kosovoon. Neuvosto jatkoi edelleen kyseistä toimeksiantoa päätöksillä (YUTP) 2017/348 ([2]), (YUTP) 2018/903 ([3]) ja (YUTP) 2020/249 ([4]). Kyseinen toimeksianto päättyy 31 päivänä elokuuta 2020.

(2) Tomáš SZUNYOG olisi nimitettävä erityisedustajaksi Kosovoon 1 päivänä syyskuuta 2020 alkavaksi ja 31 päivänä elokuuta 2021 päättyväksi kaudeksi.

(3) Erityisedustaja toteuttaa toimeksiantonsa tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa vaarantaa perussopimuksen 21 artiklassa määrättyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamisen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin erityisedustaja

Nimitetään Tomáš SZUNYOG erityisedustajaksi Kosovoon 1 päivästä syyskuuta 2020 alkaen 31 päivään elokuuta 2021 saakka. Neuvosto voi poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) arvion perusteella ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja', ehdotuksesta päättää, että erityisedustajan toimeksianto päättyy aikaisemmin.

2 artikla

Politiikan tavoitteet

Erityisedustajan toimeksianto perustuu unionin Kosovoa koskevan politiikan tavoitteisiin. Niihin sisältyy: johtava asema vakaan, elinvoimaisen, rauhallisen, demokraattisen ja monikansaisen Kosovon tukemisessa, joka tekee yhteistyötä alueen kanssa; alueen vakauden lujittaminen sekä alueellisen yhteistyön ja hyvien naapuruussuhteiden edistäminen Länsi-Balkanilla; oikeusvaltioperiaatteeseen ja vähemmistöjen ja kulttuuri- ja uskonnollisen perinnön suojelemiseen sitoutuneen Kosovon tukeminen; Kosovon Eurooppa-perspektiivin ja unioniin lähentymisen tukeminen aluetta koskevan perspektiivin mukaisesti sekä Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Kosovon välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ([5]), jäljempänä 'vakautus- ja assosiaatiosopimus', ja neuvoston päätöksen (EU) 2015/1988 ([6]) mukaisesti sekä asiaankuuluvissa neuvoston päätelmissä esitetyllä tavalla.

(*) Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2016/1338, annettu 4 päivänä elokuuta 2016, Euroopan unionin Kosovoon nimitetyn erityisedustajan toimeksiannon jatkamista koskevan päätöksen (YUTP) 2015/2052 muuttamisesta (EUVL L 212, 5.8.2016, s. 109).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2017/348, annettu 27 päivänä helmikuuta 2017, Euroopan unionin Kosovoon nimitetyn erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta (EUVL L 50, 28.2.2017, s. 75).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2018/903, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2018, Euroopan unionin Kosovoon nimitetyn erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta (EUVL L 161, 26.6.2018, s. 7).

([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/249, annettu 25 päivänä helmikuuta 2020, Euroopan unionin Kosovoon nimitetyn erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta annetun päätöksen (YUTP) 2018/903 muuttamisesta (EUVL L 54I, 26.2.2020, s. 1).

([5]) EUVL L 71, 16.3.2016, s. 3.

([6]) Neuvoston päätös (EU) 2015/1988, annettu 22 päivänä lokakuuta 2015, Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Kosovon välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta (EUVL L 290, 6.11.2015, s. 4).

3 artikla

Toimeksianto

Politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi erityisedustajan toimeksiantona on:

a) tarjota unionin neuvoja ja tukea poliittisessa prosessissa;

b) edistää unionin toiminnan yleistä poliittista yhteensovittamista Kosovossa;

c) lujittaa unionin läsnäoloa Kosovossa sekä varmistaa sen johdonmukaisuus, tehokkuus ja näkyvyys;

d) antaa paikallista poliittista ohjausta Kosovossa toteutettavan Euroopan unionin oikeusvaltio-operaation (EULEX KOSOVO) johtajalle, myös täytäntöönpanoa koskeviin velvoitteisiin liittyvien kysymysten poliittisten näkökohtien osalta;

e) varmistaa unionin toimien johdonmukaisuus ja yhtenäisyys Kosovossa, myös ohjaamalla EULEX KOSOVOn siirtymävaiheen toteutusta paikallisesti, jotta tehtävät voitaisiin lopulta siirtää tilanteen mukaan ja alueellisten olosuhteiden salliessa erityisedustajalle tai EU:n Kosovon-toimistolle ja/tai paikallisviranomaisille;

f) tukea Kosovon Eurooppa-perspektiiviä ja lähentymistä unioniin aluetta koskevan perspektiivin mukaisesti sekä vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ja päätöksen (EU) 2015/1988 mukaisesti ja asiaankuuluvissa neuvoston päätelmissä esitetyllä tavalla kohdennetun julkisen tiedonvälityksen ja sellaisten unionin tiedotustoimien avulla, joiden tarkoituksena on varmistaa Kosovon väestön laajempi tietämys ja tuki unioniin liittyvissä asioissa EULEX KOSOVOn työ mukaan lukien;

g) valvoa, tukea ja helpottaa kaikin erityisedustajan käytettävissä olevin keinoin ja välinein sekä EU:n Kosovon-toimiston tuella poliittisten, taloudellisten ja eurooppalaisten painopisteiden kehittymistä asiaan liittyvien institutionaalisten toimivaltuuksien ja tehtävien mukaisesti, ja tukea vakautus- ja assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoa, muun muassa eurooppalaisen uudistusohjelman kautta;

h) vaikuttaa osaltaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen kehittämiseen ja vahvistamiseen Kosovossa, myös naisten ja lasten kohdalla sekä vähemmistöjen suojelun osalta, unionin ihmisoikeuspolitiikan ja ihmisoikeuksia koskevien unionin suuntaviivojen mukaisesti;

i) tukea tarvittaessa unionin edistämää Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua, mukaan lukien operaation tukitoiminnot, jotka on mahdollisesti siirrettävä EULEX KOSOVOlta, yhteistyössä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten nimitetyn erityisedustajan kanssa ja painottaen prosessille suotuisten olosuhteiden edistämistä;

j) tukea tarvittaessa asiantuntijalautakuntien ja erikoissyyttäjänviraston toimeksiantoa muun muassa viestinnällä ja suhdetoiminnalla.

4 artikla

Toimeksiannon toteuttaminen

1. Erityisedustaja vastaa toimeksiannon toteuttamisesta korkean edustajan alaisuudessa.

2. PTK ylläpitää erityisiä suhteita erityisedustajaan ja toimii erityisedustajan ensisijaisena yhteyspisteenä neuvostoon. PTK huolehtii erityisedustajan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta tämän toimeksiannon puitteissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta korkean edustajan toimivaltaa.

3. Erityisedustaja sovittaa toimensa tiiviisti yhteen Euroopan ulkosuhdehallinnon ja sen asiaankuuluvien yksiköiden kanssa.

5 artikla

Rahoitus

1. Erityisedustajan toimeksiantoon liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje 1 päivänä syyskuuta 2020 alkavalle ja 31 päivänä elokuuta 2021 päättyvälle kaudelle on 3 300 000 euroa.

2. Menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Erityisedustajan ja komission välillä tehdään sopimus menojen hallinnoinnista. Erityisedustaja on tilivelvollinen komissiolle kaikista menoista.

6 artikla

Avustajaryhmän perustaminen ja kokoonpano

1. Erityisedustaja vastaa avustajaryhmän perustamisesta toimeksiantonsa ja siihen varattujen käytettävissä olevien taloudellisten resurssien asettamissa rajoissa. Avustajaryhmällä on oltava asiantuntemusta toimeksiantoon kuuluvista poliittisista erityiskysymyksistä. Erityisedustajan on viipymättä ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle avustajaryhmänsä kulloinenkin kokoonpano.

2. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja Euroopan ulkosuhdehallinto voivat esittää, että henkilöstöä lähetetään työskentelemään erityisedustajan kanssa. Tällaisen lähetetyn henkilöstön palkat maksaa jäsenvaltio, asianomainen unionin toimielin tai Euroopan ulkosuhdehallinto. Myös jäsenvaltioiden unionin toimielimiin tai Euroopan ulkosuhdehallintoon lähettämiä asiantuntijoita voidaan asettaa työskentelemään erityisedustajan kanssa. Sopimussuhteisen kansainvälisen henkilöstön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.

3. Kaikki lähetetyt työntekijät pysyvät hallinnollisesti lähettävän jäsenvaltion, lähettävän unionin toimielimen tai Euroopan ulkosuhdehallinnon alaisina, ja he suorittavat tehtävänsä ja toimivat erityisedustajan toimeksiannon toteuttamista edistävällä tavalla.

7 artikla

Erityisedustajan ja erityisedustajan henkilöstön erioikeudet ja vapaudet

Erityisedustajan hoitaman tehtävän loppuun saattamisen ja sujuvan suorittamisen edellyttämät ja erityisedustajan henkilöstön erioikeudet, vapaudet ja muut takuut sovitaan tilanteen mukaan yhdessä vastaanottajapuolien kanssa. Jäsenvaltiot ja Euroopan ulkosuhdehallinto antavat tätä varten kaiken tarvittavan tuen.

8 artikla

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvallisuus

1. Erityisedustajan ja erityisedustajan avustajaryhmän jäsenten on noudatettava neuvoston päätöksessä 2013/488/EU ([7]) vahvistettuja turvallisuutta koskevia periaatteita ja vähimmäisvaatimuksia.

2. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi annettujen turvallisuussääntöjen mukaisesti kyseessä olevaa toimintaa varten laadittuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ja asiakirjoja Natolle/KFOR-joukoille turvallisuusluokkaan ”CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” asti.

3. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa erityisedustajan toimintaan liittyvien tarpeiden mukaisesti ja EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseksi annettuja turvallisuussääntöjä noudattaen kyseessä olevaa toimintaa varten laadittuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ja asiakirjoja Yhdistyneille kansakunnille ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle turvallisuusluokkaan ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED” asti. Tätä varten tehdään paikallisia järjestelyjä.

4. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa tähän päätökseen osallistuville kolmansille osapuolille kyseessä olevaa toimintaa koskeviin neuvoston keskusteluihin liittyviä EU:n turvallisuusluokittelemattomia asiakirjoja, joita koskee neuvoston työjärjestyksen ([8]) 6 artiklan 1 kohdan mukainen salassapitovelvollisuus.

([7]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

([8]) Neuvoston päätös 2009/937/EU, tehty 1 päivänä joulukuuta 2009, neuvoston työjärjestyksen hyväksymisestä (EUVL L 325, 11.12.2009, s. 35).

9 artikla

Tiedonsaanti ja logistiikkatuki

1. Jäsenvaltiot, komissio ja neuvoston pääsihteeristö varmistavat, että erityisedustaja saa kaikki asiaankuuluvat tiedot.

2. Unionin toimisto ja/tai jäsenvaltiot antavat tarvittaessa logistiikkatukea alueella.

10 artikla

Turvallisuus

Erityisedustaja toteuttaa perussopimuksen V osaston nojalla unionin ulkopuolisiin operaatioihin lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan mukaisesti kaikki kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet erityisedustajan toimeksiannon ja vastuualueen turvallisuustilanteen mukaisesti suoraan erityisedustajan alaisuudessa olevan koko henkilöstön turvallisuuden edistämiseksi, erityisesti siten, että erityisedustaja

a) laatii Euroopan ulkosuhdehallinnon ohjeisiin perustuvan erityisen turvallisuussuunnitelman, johon sisältyy henkilöstön turvalliseen siirtymiseen vastuualueelle ja sen sisällä ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden hallintaan sovellettavat erityiset fyysiset, organisatoriset ja menettelyä koskevat turvallisuustoimenpiteet sekä valmius- ja evakuointisuunnitelma;

b) varmistaa, että unionin ulkopuolelle lähetetyllä koko henkilöstöllä on vastuualueen olosuhteiden edellyttämä korkean riskin kattava vakuutusturva;

c) varmistaa, että kaikille unionin ulkopuolelle lähetettäville erityisedustajan avustajaryhmän jäsenille, myös paikalta palvelukseen otetulle henkilöstölle, annetaan joko ennen vastuualueelle saapumista tai heti saapumisen yhteydessä Euroopan ulkosuhdehallinnon tuolle alueelle antamaan riskiluokitukseen perustuva asianmukainen turvallisuuskoulutus;

d) varmistaa, että kaikki säännöllisten turvallisuusarviointien pohjalta annetut suositukset pannaan täytäntöön, ja antaa toimeksiannossa saavutettua edistymistä ja toimeksiannon toteuttamista koskevien kertomusten yhteydessä neuvostolle, korkealle edustajalle ja komissiolle kirjallisia raportteja suositusten täytäntöönpanosta ja muista turvallisuusasioista.

11 artikla

Raportointi

Erityisedustaja raportoi säännöllisin väliajoin suullisesti ja kirjallisesti korkealle edustajalle sekä PTK:lle. Erityisedustaja raportoi tarvittaessa myös neuvoston työryhmille. Säännöllisesti toimitettavat raportit jaetaan COREU-verkoston kautta. Erityisedustaja voi antaa raportteja ulkoasiainneuvostolle. Erityisedustaja voi osallistua tietojen antamiseen Euroopan parlamentille perussopimuksen 36 artiklan mukaisesti.

12 artikla

Koordinointi

1. Erityisedustaja edistää unionin toimien yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta ja tehokkuutta ja auttaa varmistamaan, että kaikkia unionin välineitä ja jäsenvaltioiden toimia käytetään johdonmukaisella tavalla unionin politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden kanssa pyritään yhteistyöhön tarvittaessa. Erityisedustajan toimet sovitetaan yhteen komission toimien kanssa sekä tapauksen mukaan alueella toimivien muiden erityisedustajien toimien kanssa. Erityisedustaja tiedottaa säännöllisesti toiminnastaan jäsenvaltioiden ja unionin edustustoille.

2. Paikan päällä on pidettävä yllä läheisiä suhteita alueella toimivien unionin edustustojen päälliköihin ja jäsenvaltioiden edustustojen päälliköihin. Näiden on kaikin tavoin pyrittävä avustamaan erityisedustajaa toimeksiannon toteuttamisessa. Erityisedustaja antaa paikallista poliittista ohjausta EULEX KOSOVOn johtajalle, myös täytäntöönpanoa koskeviin velvoitteisiin liittyvien kysymysten poliittisten näkökohtien osalta. Erityisedustaja ja siviilioperaatioiden komentaja kuulevat tarvittaessa toisiaan. Erityisedustaja pitää myös yhteyttä asiaan liittyviin paikallisiin elimiin sekä muihin paikalla oleviin kansainvälisiin ja alueellisiin toimijoihin.

3. Erityisedustaja huolehtii yhdessä muiden paikalla olevien unionin toimijoiden kanssa tiedon levittämisestä ja jakamisesta alueella olevien unionin toimijoiden keskuudessa, jotta tilannekuva ja -arviointi olisivat mahdollisimman yhteneväiset.

13 artikla

Avustaminen vaatimusten osalta

Erityisedustaja ja erityisedustajan henkilöstö avustavat sellaisten tietojen hankkimisessa, joita käytetään vastattaessa aiempien Kosovoon nimitettyjen erityisedustajien toimeksiannoista mahdollisesti aiheutuviin vaatimuksiin ja velvoitteisiin, ja antavat tätä varten hallinnollista apua ja oikeuden tutustua asiaankuuluviin asiakirjoihin.

14 artikla

Uudelleentarkastelu

Tämän päätöksen täytäntöönpanoa ja sen johdonmukaisuutta unionin kyseisellä alueella toteuttamien muiden toimien kanssa tarkastellaan säännöllisesti. Erityisedustaja esittää neuvostolle, korkealle edustajalle ja komissiolle toimeksiannossa saavutettua edistymistä koskevan kertomuksen viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2020 ja kattavan kertomuksen toimeksiannon toteuttamisesta viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2021.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 30 päivänä heinäkuuta 2020.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. ROTH